

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПЛАЦДАРМ «ГАРЯЧОЇ» СТАДІЇ РОСІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ 2022

Федоренко М. О., Синчак Б. А.

Постановка проблеми. Дослідження особливостей перебігу російсько-української інформаційної війни, котра функціонує на фоні протиправного військового вторгнення в Україну 2022 р., передбачає аналіз широкого спектру інформації на основі якої формується уявлення громадськості про загальну ситуацію. Основною науковою проблематикою в контексті дослідження медійного плацдарму «гарячої» стадії російського військового вторгнення в Україну є способи викривлення об'єктивної дійсності російськими медіа, та контр-дії націлені на запобігання наслідкам деструктивного впливу, зокрема в українському медійному просторі. З моменту військового вторгнення Росії в Україну мас-медіа поділилися на два табори: тих, котрі виправдовують, приховують, та перекручують факти російської агресії (російські медіа), та тих, хто намагається донести правду про суспільно важливі події в Україні (українські медіа). Елементи глобальної конфронтації цих двох медійних світоглядних систем є предметом дослідження. В процесі роботи використано методи порівняння та синтезу. Перший, застосовується у розрізі проведення паралелей між неправдивою та достовірною інформацією в медіа. Другий, використовується в процесі визначення компонентів протидії недостовірній інформації. **Мета дослідження** полягає у визначенні специфіки російсько-української інформаційної війни, на фоні військового вторгнення Росії в Україну.

Аналіз останніх публікацій. Проблематика «гарячої» стадії російського військового вторгнення в Україну на інформаційному плацдармі на момент написання статті не була досліджена українськими науковцями, оскільки вихід наукових журналів у воєнний час призупинився. Однак окремі елементи цього спрямування були досліджені раніше. Наприклад, О. Соломицький, О. Семененко, П. Онофрійчук, М. Слюсаренко, С. Баранов, та С. Митченко, вважають, що «методом прогнозування ризиків виникнення збройного конфлікту на основі результатів аналізу обсягів воєнних витрат» можна спрогнозувати потенційний військовий конфлікт. Таким чином, динаміка воєнних витрат у «війнах (конфліктах, та миротворчих операціях) за участі Росії, зокрема Друга Чеченська війна (1999 р.), Війна проти Грузії (2008 р.), Анексія Криму (2014 р.), «Гібридна» війна на Донбасі (2014 р.), та Воєнна операція в Сирії (2015 р.)», дають змогу «прогнозувати

виникнення збройного конфлікту, та завчасно реагувати на загрози»¹. Дані цього дослідження показують, що російські воєнні витрати співставні з усіма збройними конфліктами, у яких РФ брала участь. Планомірне витрачання коштів на воєнні операції свідчить про їхню запланованість, що може вказувати на Росію, як на країну-агресора. Л. Дорош зауважує, що «представники наукової спільноти держав Заходу розглядають РФ, як головне джерело потенційних загроз гібридного характеру для США та держав Європи»². Це вказує на увагу зарубіжних науковців до проблем деструктивного інформаційного впливу на суспільство з боку російської пропагандистської машини. Зарубіжні науковці спільно з українськими: D. Leon, D. Jdanov, C. Gerry, P. Grigoriev. зауважують, що «ця війна стосується не лише України та Росії. Загроза російської експансії з масовими наслідками для глобальної безпеки та сталого розвитку збігається з іншими кризами, з якими стикається людство, включаючи зміну клімату та перспективу майбутніх пандемій»³. Таким чином автори наголошують на порушенні світової безпекової ситуації. М. МакКее, та А. Мірфі вважають, що «вторгнення Росії в Україну є катастрофою для громадського здоров'я не лише для тих, хто потрапив у бойові дії, а й для незліченної кількості інших людей далеко за межами України»⁴. Таким чином бачимо про стурбованість зарубіжними науковцями у контексті питань пов'язаних із впливом на здоров'я. Результати оглянутих досліджень свідчать про загальну увагу до проблем інформаційної війни Росії, однак у дослідженнях зазначених авторів немає розгляду російсько-українського інформаційного плацдарму в контексті ведення інформаційних спецоперацій.

¹ Метод прогнозування ризиків виникнення збройного конфлікту на основі результатів аналізу обсягів воєнних витрат / О. Соломицький та ін. *Journal of Scientific Papers "Social Development and Security"*. 2022. Т. 12, № 1. С. 164–174.

² Дорош Л. Протистояння гібридним впливам у сучасних міжнародних відносинах: ключові рекомендації. *Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку суспільних наук у XXI столітті»*. Львів, 2022.

³ The Russian invasion of Ukraine and its public health consequences / D. Leon et al. *The Lancet Regional Health – Europe*. 2022. Vol. 15. URL: <https://doi.org/10.1016/j.lanep.2022.100358> (date of access: 13.04.2022).

⁴ McKee M., Murphy A. Russia invades Ukraine again: how can the health community respond?. *British Medical Journal*. 2022. P. 376. URL: <https://doi.org/10.1136/bmj.o548> (date of access: 06.04.2022).

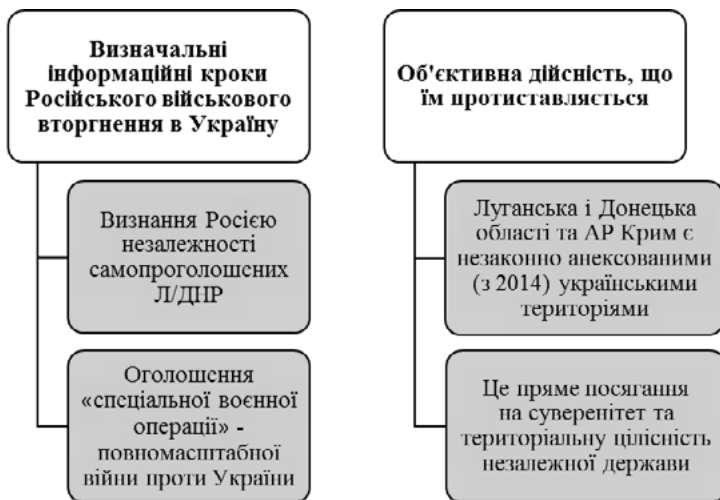


Рис. 1. Визначальні кроки російського військового вторгнення в Україну

Виклад основного матеріалу. 24 серпня 2022 р. Росія вторгнулась в Україну під виглядом «спеціальної воєнної операції» розпочавши повномасштабну війну. На фоні збройного військового нападу паралельно продовжилося розгортання інформаційної війни, зорієнтованої у декількох напрямках: на внутрішню аудиторію, зовнішню, світову спільноту, та безпосередньо на українців. Початок військового вторгнення з боку агресора обумовлювався декількома ключовими інформаційними вкрапленнями (див. рис. 1).

На рисунку 1 наведено визначальні кроки російського військового вторгнення в Україну 2022 р. Перший – це визнання Росією самопроголошених «Луганської та Донецької народних республік» (Л/ДНР), котре «Захід назвав порушенням суверенітету України»⁵. Це рішення було ухвалено на фоні планомирної ескалації Росією військ довкола українських кордонів, та запевненнями у відсутності намірів нападу⁶. Фактично, визнання Росією самопроголошених республік на українських територіях стало фінальною стадією гібридної війни на Донбасі, що тривала з 2014 р. Таким чином, РФ остаточно підтвердила своє верховенство у цьому «збройному конфлікті України з антиурядовими групами сепаратистів, підтримуваними Росією»⁷. Цей крок на увесь світ остаточно підтвердив статус Росії, як країни-агресора. Оскільки Кремлем було визнано незалеж-

ність псевдореспублік Л/ДНР у кордонах, в яких вони самі себе визнають, наступною дією став другий крок – так звана «спеціальна воєнна операція», котра насправді є повномасштабною війною проти України. Об'єктивна дійсність по відношенню до цих двох кроків, дає розуміння того, що всупереч міжнародному праву та будь-яким здоровим підставам РФ свідомо здійснює відвертий акт агресії по відношенню до українського народу. За даними Пентагону з початку вторгнення в Україну, «російські війська запустили понад 775 ракет»⁸, така кількість включає в себе бомбардування аеродромів, військових об'єктів, житлових кварталів, продовольчих складів, об'єктів енергозабезпечення, шкіл, дитячих садочків, лікарень, та ін. об'єктів військової та цивільної інфраструктури по всій території України⁹. Наведені дані виключають навіть ймовірність ведення локалізованої «спеціальної операції», оскільки така кількість обстрілів може свідчити лише про ведення повномасштабної війни. Однак у медіа-просторі Росією пропагується власне обґрунтування причин військового вторгнення (див. рис. 2).

На рисунку 2 відображено умовну етапність структурних елементів інформаційної пропаганди Росії, що обґрунтовують війну проти України. Вище уже було встановлено, що навіть беручи до уваги масштаби лише ракетних обстрілів ці події не можуть вважатися локалізованою операцією. Другий елемент передбачає «захист» людей у самопроголошених псевдореспубліках, де «Росія сама контролює і управляє угрупованнями Л/ДНР». Зокрема, «люди, які там називають себе «владою», повністю залежать і виконують команди російських чиновників по ланцюжку аж до президента В. Путіна»¹⁰. Таким чином, виходить, що Росія береться захищати раніше незаконно окуповані території від самої себе. І для цього вона прагне роззброїти Україну. Більше того – «денацифікувати» її. Нагадаємо, що мова йде про визволення від фашизму країни, де діючий президент В. Зеленський, єврей за расовою приналежністю. Наступних два елементи вказують на те, що Росія не визнає Українську державність, та вважає, що 30 років незалежності не є вибором

⁵ Світ про визнання «ДНР» та «ЛНР»: Путін на цьому не зупиниться. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-60475349> (дата звернення: 11.03.2022).

⁶ «Розвідка аналізує усі сценарії» – Резніков припускає, що Росія буде готова до ескалації в кінці січня. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-reznikov-pro-ymovirnist-eskalatsii/31592026.html> (дата звернення: 11.03.2022).

⁷ Блуц Ю., Валенте М. У що обходяться гібридні війни: приклад України. *Вокс Україна*. URL: <https://voxukraine.org/u-shho-obhodyatsya-gibridni-vijni-priklad-ukrayini/> (дата звернення: 11.03.2022).

⁸ Taylor C. Logistics problems, Ukraine defenders still thwarting Russian attacks; talks fail to yield cease-fire. *CNBC*. URL: <https://www.cnbc.com/2022/03/10/russia-ukraine-live-updates.html> (date of access: 11.03.2022).

⁹ Хроніка оборони України. День 15. *Новинарня*. URL: <https://novynarnia.com/2022/03/10/hronika-oborony-ukrayiny-den-15-10-03-2022-onovlyuyetsya/> (дата звернення: 11.03.2022).

¹⁰ Кречко Я. Благодійний фонд і чиновники «під прикриттям»: яку систему Росія створила для управління «ДНР» і «ЛНР»? *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rosiya-struktura-dnr-lnr/31476876.html> (дата звернення: 11.03.2022).

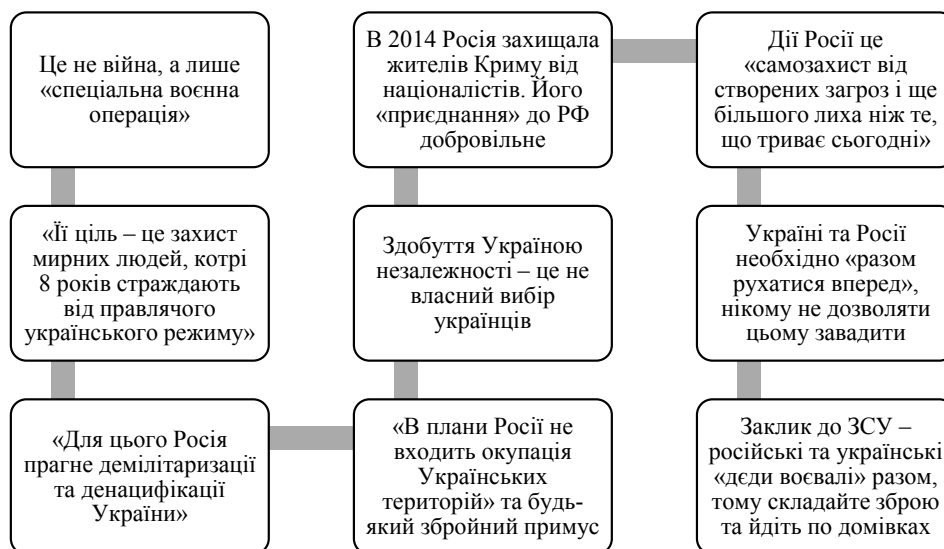


Рис. 2. Структурні елементи інформаційної пропаганди Росії, що обґрунтовують ведення війни проти України¹¹

самих українців. Анексія Криму за паралеллю до Л/ДНР знову називається «захистом» населення, а невизнаний Україною та міжнародною спільнотою псевдореферендум про його приєднання до РФ «добровільним»¹². Так звана «спеціальна операція» для Росії є самозахистом, вочевидь від потенційної євроінтеграції України та вступу в НАТО. Саме тому РФ приймає для суверенної незалежної країни лише «спільне майбутнє». Все вищенаведене було озвучено у передвоєнній промові президента РФ, В. Путіна, воно демонструє абсолютну абсурдність будь-яких обґрунтувань військового вторгнення в Україну, та залишає очевидним висновок про те, що у фантазіях Кремля незалежна Україна є лише додатком до російських земель. Наведена інформаційна пропаганда ймовірно розрахована на внутрішню аудиторію, адже в Україні та серед міжнародної спільноти ніхто у подібні нісенітниці не повірить. Про комплекс спеціалізованих засобів впливу на російське суспільство свідчить й інформаційна блокада, котру Кремль активізував з моменту початку війни (див. рис. 3).

На рисунку 3 наведено дії та наслідки Російського інформаційного блокування, воно передбачає ряд ключових елементів для реалізації медійної блокади. Перший є стратегічним, адже його було затверджено ще у 2021 р., однак він набув чинності за місяць до початку війни. Фактично, закон

про братські могили дає змогу російському уряду приховувати від своїх громадян кількість загиблих військовослужбовців. Таку ситуацію ми спостерігаємо під час розбіжностей при публікації втрат відповідними відомствами. Першу інформацію про втрати власного особового складу Міністерство оборони РФ розмістило лише на 7 день війни – це «498 загиблих»¹³, натомість за даними Генерального штабу Збройних Сил України (ЗСУ) втрати армії РФ на цей момент становили «5840 осіб»¹⁴. Наразі актуальна цифра у понад 12000 загиблих вжахнула б російське суспільство. Оскільки Росіяни їх навіть не забирають, «Україна звертається до Червоного Хреста вивезти тіла російських солдатів»¹⁵. Очевидно, що оприлюднення в Росії правдивої інформації про кількість загиблих російських солдатів спричинило б вагомий суспільний резонанс, що суттєво вплинуло б на внутрішньополітичну ситуацію. Наступний крок, запровадження закону, який передбачає кримінальну відповідальність до 15 років за назву війни в Україні війною. Внаслідок цього, через неможливість говорити правду, ряд відомих іноземних видань заявило про припинення роботи на території РФ, це зокрема CNN, BBC, CBS, ABC, NBC та Bloomberg. Цей закон торкнувся і російських опозиційних ЗМІ та навіть стрімінгових платформ

¹¹ Путин объявил о специальной военной операции в Донбассе и призвал украинцев сложить оружие. *Українские Национальные Новости*. URL: <https://www.unn.com.ua/ru/news/1965132-putin-ogolosiv-pro-pochatok-voennoyi-operatsiyi-na-donbasi-i-zahhadav-vid-ukrayinskikh-viyskovikh-sklasti-zbroyu> (дата звернення: 09.03.2022).

¹² Шоста річниця псевдореферендуму в Криму. *Суспільне Новини*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rosiya-struktura-dnr-lnr/31476876.html> (дата звернення: 11.03.2022).

¹³ Минобороны впервые раскрыло потери российских войск в ходе операции на Украине. *Lenta.ru*. URL: <https://lenta.ru/news/2022/03/02/ptri/> (дата звернення: 09.03.2022).

¹⁴ Генеральный штаб ЗСУ. Сумарні орієнтовні втрати противника з 24.02 по 02.03. *Facebook*. URL: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua/posts/262898602689892> (дата звернення: 09.03.2022).

¹⁵ Україна просить Червоний Хрест допомогти вивезти тіла російських солдатів. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-tila-rosiyskyh-soldatuv-chervonyu-hrest/31724645.html> (дата звернення: 11.03.2022).



Рис. 3. Окремі особливості внутрішньої інформаційної блокади Росії від «зовнішнього світу» та їхні наслідки^{13,14,15,16,17,18}

та соціальних мереж нахшталт YouTube, Facebook, Tik-Tok, Instagram, та ін. Зауважимо, що Рада ЄС вже визнала «спецоперацію» Росії в Україні війною, у її заяві йдеться про те, що «Росія та її поплічниця Білорусь несуть повну відповідальність за цю загарбницьку війну»²². Ці дані підтверджують наявність внутрішньої інформаційної блокади. Її третій елемент, це заперечення участі строкових військовослужбовців у війні проти України, мовляв російські військові лише з власної волі беруть участь у вторгненні в Україну. Однак, за словами радника керівника Офісу президента України О. Арестовича, наразі «в полоні знаходяться 250-300 російських

військовослужбовців лише строкової служби»²³. Раніше В. Путін «звертався до російських жінок і пообіцяв їм, що не задіюватиме у цій війні російських солдатів строкової служби та резервістів». Тепер «у Міністерстві оборони РФ із жалем визнали» цей факт, проте маніпулятивно стверджують, що майже «всі такі військовослужбовці вже виведені на територію Росії»²⁴. Сукупність наведених особливостей внутрішньої інформаційної блокади Росії від «зовнішнього світу» та їхні наслідки свідчать про свідоме штучне конструювання викривленої моделі світосприйняття для російського суспільства. Такий елемент інформаційної війни вказує на утворення інтелектуальної заблокованості російського суспільства, внаслідок створення інформаційної бульбашки із «дозволенних» новин. Заявлена інформаційна політика підсилюється інформаційними диверсійними операціями нахшталт інсценування надання гуманітарної допомоги українцям²⁵, та спроб завезення проплаченого натовпу з Криму з метою показати, «як в Україні російську армію вітають з квітами»²⁶.

¹⁶ У РФ створили інструкцію для швидкої організації братських могил під час війни. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2021/12/21/7318112/> (дата звернення: 09.03.2022).

¹⁷ Назвал события на Украине войной? До 15 лет. Госдума готовит «закон о фейках о военной операции». *BBC News Русская служба*. URL: <https://www.bbc.com/russian/news-60594110> (дата звернення: 09.03.2022).

¹⁸ Генеральный штаб ЗСУ. Загальні бойові втрати противника з 24.02 по 09.03. *Facebook*. URL: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua/posts/268322438814175> (дата звернення: 09.03.2022).

¹⁹ Кізілова С. Путін кидає строковиків на війну в Україну, але заперечує це. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/8/7329582/> (дата звернення: 09.03.2022).

²⁰ CNN, BBC, CBS, ABC та Bloomberg припиняють працювати в Росії. *Голос України*. URL: <http://www.golos.com.ua/news/152800> (дата звернення: 09.03.2022).

²¹ Поименный список военных Российской Федерации, которые участвуют в войне с Украиной с 24.02.2022. *Окупант*. URL: <https://invaders-ru.com/> (дата звернення: 09.03.2022).

²² Statement of the heads of state or government, meeting in Versailles, on the Russian military aggression against Ukraine, 10 March 2022. *European Council Council of the European Union*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/11/statement-of-the-heads-of-state-or-government-on-the-russian-aggression-against-ukraine-10-03-2022/> (date of access: 11.03.2022).

²³ Бойко І. Арестович назвав кількість взятих у полон в Україні строковиків Росії. *УНІАН*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/11/statement-of-the-heads-of-state-or-government-on-the-russian-aggression-against-ukraine-10-03-2022/> (дата звернення: 12.03.2022).

²⁴ У РФ із «жалем» визнали, що проти України воюють їхні строковики і здаються у полон. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/9/7329796/> (дата звернення: 12.03.2022).

²⁵ Мешканці Херсона відмовилися від ворожої гуманітарної допомоги. *Слово і діло*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/03/04/novyna/suspilstvo/meshkanczi-xersona-vidmovylysya-vorozhoji-humanitarnoyi-dopomohy> (дата звернення: 12.03.2022).

²⁶ Соколова Ю. РФ відправила на південь України кілька автобусів із «ряженими» з окупованого Криму – МВС. *Факти ICTV*. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20220304-rf-vidpravyla-na-pivden-ukrayiny-kilka-avtobusiv-iz-ryazhenymi-z-okupovanogo-krymu-mvs/> (дата звернення: 12.03.2022).

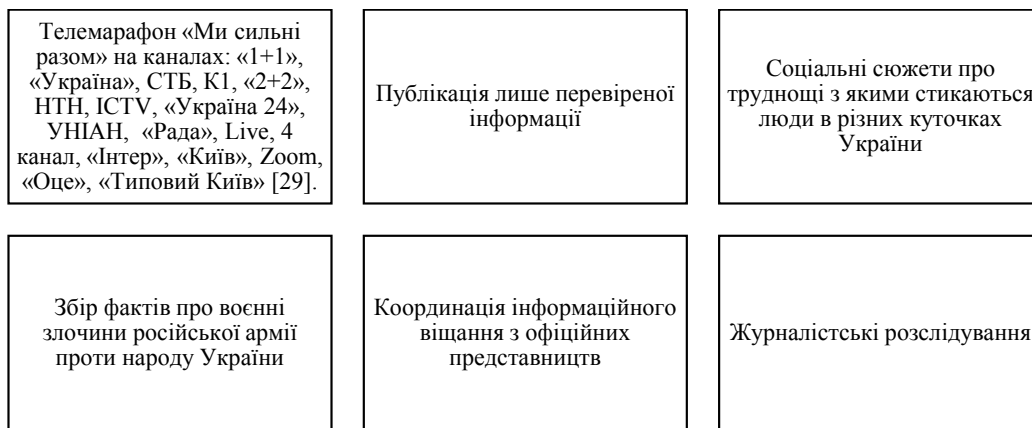


Рис. 4. Елементи протидії українськими мас-медіа російській війні на медійному плацдармі

[29] Більшість каналів показують спільний марафон. Власні проекти на Суспільному, «Еспресо», 24 та каналах Порошенка. *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/197019/2022-02-28-bilshist-kanaliv-pokazuyut-spilnyu-marafon-vlasni-proiektu-na-cuspilnomu-espreso-24-ta-kanalakh-poroshenka/> (дата звернення: 09.03.2022).

На фоні вищенаведених інформаційних обмежень на медійному плацдармі «гарячої» стадії російського військового вторгнення в Україну 2022, для українського медіа-простору стали характерними ряд елементів протидії російській пропаганді (див. рис. 4).

На рисунку 4, першим елементом є консолідація провідних українських телеканалів, котрі «показують спільний теле-марафон. Спільний проект «Ми сильні разом» виходить на каналах: UA Перший, «1+1», «Україна», СТБ, К1, «2+2», НТН, ICTV, «Україна 24», УНІАН, «Рада», Live, 4 канал, «Інтер», «Київ», Zoom, «Оце», та «Типовий Київ». Сутність цього журналістського медійного явища полягає у почерговому, або спільному веденню телефірму протягом 24 годин. Він одночасно транслюється на усіх зазначених телеканалах, та має на меті забезпечити громадськість повною доступною інформацією під час діючої війни, а також в часи загострення деструктивної російської інформаційної війни доносити лише правдиву й перевірену інформацію. Журналістські соціальні сюжети, та прямі трансляції з епіцентрів воєнних подій²⁷ забезпечують громадськість вичерпною інформацією про те, що насправді відбувається в тому чи іншому куточку України. Такий тип інформації дозволяє кожному глядачеві індивідуально оцінити воєнну ситуацію. Збір та обробка інформації про воєнні злочини російської армії проти народу України, зокрема бомбардування цивільної інфраструктури, та вбивства мирного населення дасть змогу Україні у майбутньому притягнути до відповідальності РФ. «Служба безпеки України запустила новий сервіс – офіційний бот, цей сервіс дає можливість кожному, хто має під-

твердження воєнних злочинів армії РФ, повідомити про них». Таким чином формується пакет доказів для Гаазького трибуналу²⁸. Координація інформаційного віщання з офіційних представництв передбачає інформування громадськості про державні інформаційні канали, вони вважаються достовірними першоджерелами. Останній наведений елемент – це журналістські розслідування, зокрема, мова йде про ті, що викривають плани загарбників, або допомагають Збройним силам України у зборі інформації про дислокацію та наміри ворога. Наприклад, розслідування команди «Слідство.інфо», котра встановила у якому будинку в Гостомелі «кадіривці» утримують в заручниках мирне населення²⁹.

Висновки

Дослідження інформаційного плацдарму «гарячої» стадії російського військового вторгнення в Україну 2022 дає змогу вивести ряд паралелей, котрі характеризують загальну ситуацію в контексті функціонування інформаційної війни. Згідно з наведеними на рис. 1 визначальними кроками російського військового вторгнення в Україну встановлено, що визнання Росією незалежності самопроголошених Л/ДНР та оголошення «спеціальної воєнної операції» насправді є формальними приводами для початку повномасштабної війни проти України. Протиставлена цим крокам об'єктивна дійсність, вказує на те, що Луганська і Донецька області та АР Крим є неза-

²⁷ Hromadske.live. *Hromadske*. URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLPnX89fQLdsnqDH43dzwy4P151fxb905> (date of access: 12.03.2022).

²⁸ Служба безпеки України. Бот для завантаження доказів для Гаазького трибуналу. *Facebook*. URL: <https://www.facebook.com/SecurSerUkraine/posts/312795147614069> (дата звернення: 12.03.2022).

²⁹ «Слідство.інфо» встановило будинок у Гостомелі, де «кадіривці» утримують заручників. *Слідство.інфо*. URL: <https://www.slidstvo.info/news/slidstvo-info-vstanovylo-budynok-u-gostomeli-de-kadyrivtzi-utrymyuyut-zaruchnykiv/> (дата звернення: 10.03.2022).

конно анексованими (з 2014) українськими територіями, а військове вторгнення 2022 р. – це пряме посягання на суверенітет та територіальну цілісність незалежної держави. Вказані на Рис. 2 структурні елементи інформаційної пропаганди Росії, що обґрунтовують ведення війни проти України є абсолютно абсурдними. Зважаючи на це, робимо висновок, що орієнтовані вони на внутрішню аудиторію. Це підтверджують окремі особливості внутрішньої інформаційної блокади Росії від «зовнішнього світу» наведені на рис. 3. Вони передбачають орга-

нізацію урядом РФ тотального викривлення інформації для введення в оману російського суспільства. Натомість в українських мас-медіа присутня тенденція до реалізації протидії російській пропаганді, вона побудована на максимальному забезпеченні громадськості правдивою та достовірною інформацією. За таких умов російська пропаганда на території України є малоефективною, саме тому, медійний плацдарм російсько-української гібридної війни є важливим компонентом на шляху до перемоги українським народом зовнішнього агресора.

Інформація про авторів:

Федоренко Михайло Олександрович,

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін
Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова
9, пр. Героїв Сталінграду, Миколаїв, 54025, Україна

Синчак Богдан Анатолійович,

аспірант
Київський університет культури
20, вул. Чигоріна, Київ, 01042, Україна,
викладач
Український гуманітарний інститут
14, вул. Інститутська, Буча, 08292, Україна

Information about the authors:

Fedorenko Mykhailo Oleksandrovych,

PhD (Historical Sciences), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Social and Humanities Sciences
Admiral Makarov National University of Shipbuilding,
9, Heroiv Stalinhradu ave., Mykolaiv, 54025, Ukraine

Synchak Bohdan Anatoliiovych,

PhD Student
Kyiv University of Culture
20, Chihorina str., Kyiv, 01042, Ukraine
Lecturer
Journalism Department of Ukrainian Institute of Arts and Science
14, Institutska str., Bucha, 08292, Ukraine